

Pædagogisk læreplan for Adventskirkens vuggestue Klynge BV3 2021- 2022

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Den styrkede pædagogiske læreplan i Adventskirkens vuggestue

Adventskirkens vuggestue er en selvejende vuggestue som siden 2018 har været en del af den selvejende Klynge BV3. I vores lille klynge er der udover Adventskirkens vuggestue, tilknyttet 3 børnehaver.

Vuggestuen er normeret til 72 børn og der er 21 pædagogiske personaler, 1 studerende, vikarer, 1 køkkenansvarlig og 1 gårdmand ansat i institutionen. Vi har 6 børnegrupper: Haletudserne med 13 børn, Krudtuglerne med 11 børn, Bavianerne med 11 børn, Muldvarperne med 10 børn, Bjørnebanden med 11 børn og kaktusserne som er vores storbørnsgruppe med 16 børn. Vuggestuen har sine egne bygninger, egen legeplads og mulighed for at sætte klapvogn/barnevogn i kælderens når børnene afleveres om morgenen. Vi er ude så meget vi kan og i alt slags vejr, da vi ser uderummet og naturen som et vigtigt læringsrum. Vi har 2 el-ladcykler som vi bruger flittigt med de største børn og i lidt mindre grad med de mindre børn. De mindste børn kører vi ikke på ladcykel med. Vi har adgang til en stor sal som vi bruger i vinterhalvåret til rytmik.

I Adventskirkens vuggestue har vi fokus på dagtilbuddets kerneopgave, børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. I vuggestuen er der særligt fokus på nærvær og omsorg som er en forudsætning for at kunne trives, udvikle- og danne sig. For at sikre at alle får mulighed for fordybelse, nærvær og læring, arbejder vi i mindre grupper med børnene i løbet af dagen. Vi arbejder ud fra en anerkendende tilgang, hvor alle børn, forældre og personale har ret til at føle sig set og hørt i hverdagen, her vi møder hinanden som ligeværdige mennesker. Vores hverdag og rutiner er indrettet så alle børn har mulighed for at bidrage til børnefællesskaberne og for at komme til orde så meget som vuggestuebørn nu kan ved samlings, rutiner, voksenstyrede aktiviteter, måltider osv. I arbejdet med læreplanerne, herunder rutiner og voksenstyrede aktiviteter har vi børnene i centrum, og der er fokus på processen og barnets mulighed for deltagelse og medbestemmelse. Der er fokus på den sproglige udvikling, børnenes mulighed for deltagelse i de børneinitierede legefællesskaber. Vi forsøger dagligt at skabe tid og ro til fordybelse for alle børn.

Generelt er det sådan at når vi laver noget med vuggestuebørn er vi altid inde over flere læreplanstemaer på en gang da vi ikke kan skille dem ad i praksis. Der er læring i alt vi laver gennem hele dagen, som starter i det øjeblik man træder ind ad døren, til man går igen.

Hvis vi f.eks. har tema omkring Kultur, udeliv og science (Bondegårdstur/dyr) så kommer vi automatisk ind over mange af de andre læreplanstemaer: Kommunikation og sprog (vi taler sammen om det vi ser og oplever), Social udvikling (vente på tur til at klappe dyrene, fodre dem, få foder til at fodre med), Kultur, æstetik og fællesskaber (vi oplever noget sammen, ser en bondegård, hvordan bondemanden arbejder/passer dyrene, får en fælles oplevelse), Krop, sanser og bevægelse (vi skal op i den store bus med høje trappetrin, der er en udfordrende legeplads med bakker og et udeareal vi skal rundt på for at se alle dyrene, samt en masse nye dufte fra dyr, afføring etc.)

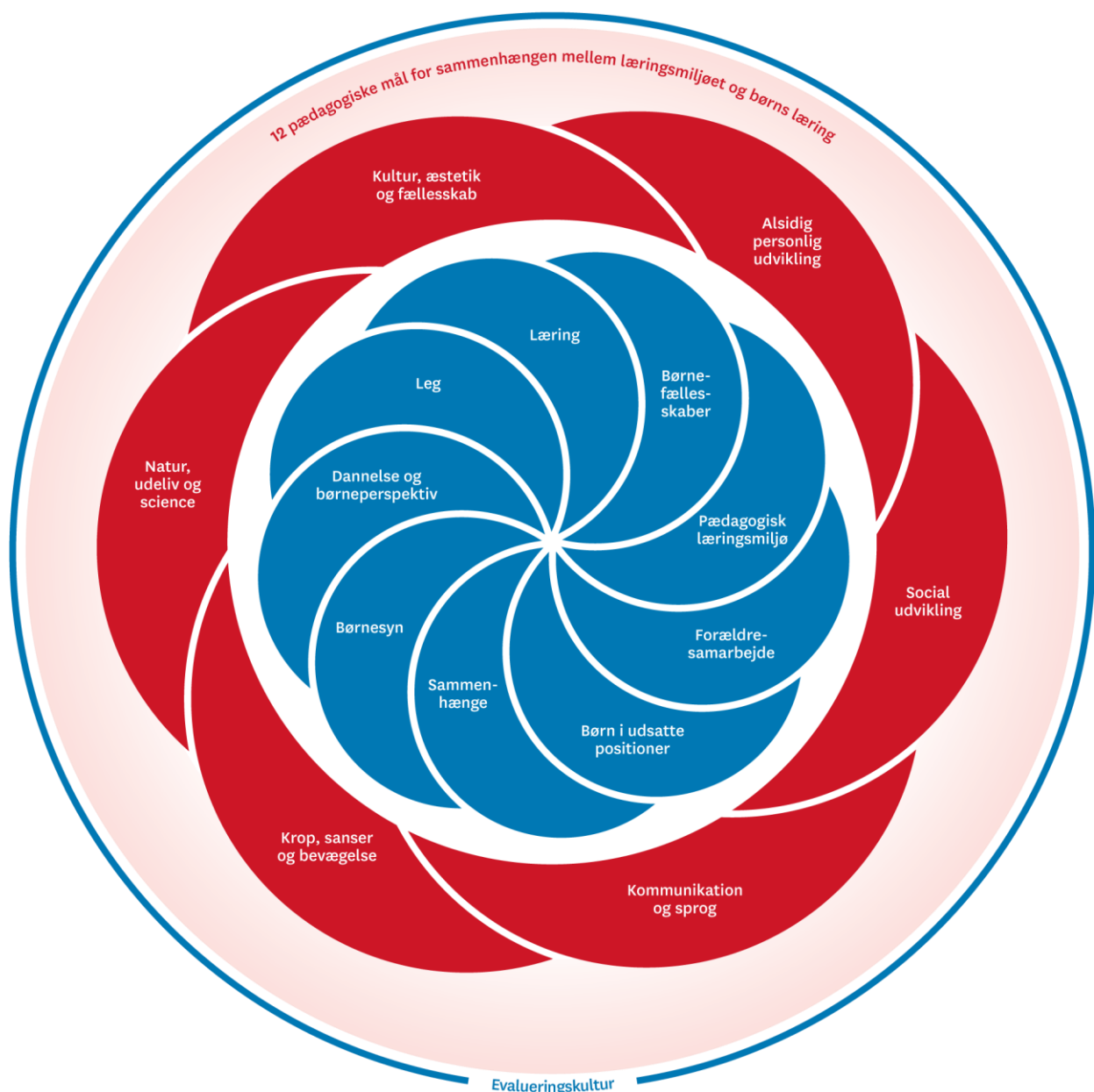
Vi har et tæt samarbejde med forældregruppen og forældrerådet. Klyngebestyrelsen har et tæt samarbejde med lederen i vuggestuen og er derfor naturligt med inde over mange af de beslutninger der har betydning for vuggestuen og børnenes dagligdag. Forældrene gøres opmærksomme på, at ved at deltage i forældrerådet har de en direkte adgang til indflydelse på deres barns vuggestueliv.

Hver morgen kl. 9.10-9.25 holder vi et møde, her holder det aktuelle status på antal børn og voksne i huset, plan for dagen – har nogen som har brug for hjælp, er der sygdom i huset, kurser,

møder osv. Det gør vi for at udnytte ressourcerne i huset optimalt, dette så vi bedre kan være nærværende sammen med børnene.

Det fælles pædagogiske grundlag

Den pædagogiske læreplan i Adventskirkens vuggestue er udarbejdet med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag, der er drøftet og kendt af alle i personalegruppen. Det pædagogiske grundlag er kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der arbejdes med vuggestuens kerneopgaver; børns trivsel, nærvær, omsorg, læring, udvikling og dannelse.

Børnesyn

Børnesynet i Adventskirkens vuggestue tager udgangspunkt i en anerkendende og inkluderende tilgang til det enkelte barn og det fællesskab som barnet indgår i. Det er en grundtanke i det pædagogiske arbejde, at det at være barn har værdi i sig selv. Alle børn er unikke og kommer med forskellige baggrunde og opvækstvilkår. For at give alle børn lige muligheder for personlig udvikling tager personalet udgangspunkt i det enkelte barns nærmeste udviklingszone, og derved skabes de mest optimale muligheder for at støtte op om barnets udvikling gennem en tilpasset pædagogisk praksis.

Dannelse og børneperspektiv

Børn skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. Derfor holder vi samling hver dag, hvor alle børn bl.a. skiftes til at række hånden op og sige "ja" hvis man kan når vi taler om hvem der er kommet i vuggestue. I samlingen er fokus ligeledes på at komme med sit bidrag f.eks. til valg af sang, lytte til hinanden og gennem drøftelser og bidrage til et fælles emne. Her styrkes børnenes deltagelse i demokratiske processer, som at vente på "tur". En forståelse for demokratiske processer er en vigtig del af børnenes dannelsesprocesser, og også her tager vi udgangspunkt i det enkelte barn og dets kompetencer. Udviklingen af børnenes evne til selvbestemmelse og medbestemmelse er et vigtigt omdrejningspunkt for det daglige pædagogiske arbejde i vuggestuen.

Leg

Leg har en værdi i sig selv og er en gennemgående del af det pædagogiske arbejde i vuggestuen. I vuggestuen arbejder vi med en inkluderende tilgang til børnegruppen, hvor personalet kontinuerligt støtter op omkring selve legen, børnenes interesseområder, og hvor personalet synliggøre barnets ressourcer og styrker overfor gruppen og for barnet selv. Vi støtter ligeledes barnet i at invitere og blive inviteret ind i en leg.

I vuggestuen forholder personalet sig aktivt til deres position i forhold til børnenes leg, dette i forhold til om de skal være foran, ved siden af eller bagved og støtter op om legen. Når personalet er ved siden af barnet i legen, er den voksne aktivt deltagende i legen på barnets præmisser, og det kræver vedholdenhed og tid. Ovenstående skabes gennem en struktureret hverdag, hvor alle voksne ved, hvad der forventes af dem og hvornår.

Læring

Den styrkede pædagogiske læreplan tager udgangspunkt i de tre læringsrum i vuggestuen: rutiner, planlagte aktiviteter og børneinitieret leg. I vuggestuen har vi anlagt et bredt læringsbegreb, hvor læring sker hele dagen gennem en vekselvirkning mellem relationer, omverdenens krav, barnets og andres forventninger til barnet samt barnets egen deltagelse og respons på disse. De fysiske og psykiske rammer har ligeledes indflydelse på barnets mulighed for at tilegne sig relevant læring.

Det er personalets rolle at sikre, at børnene har mulighed for at tilegne sig den relevante læring, hvilket sikres gennem at inspirere og udfordre det enkelte barn til at undersøge, stille spørgsmål samt reflektere over egne følelser, tanker og handlinger i den udstrækning barnet formår at give udtryk for dette.

Børnefællesskaber

Leg, dannelse og læring sker især i børnefællesskaber, og derfor er det vigtigt, at organisering af pædagogiske læringsmiljøer sikrer, at alle børn har mulighed for aktiv deltagelse. Det er personalet, der er ansvarlig for dette, og derfor er den voksnes position i forhold til børnefællesskaber særdeles vigtig. Derudover forudsætter det pædagogiske arbejde med børnefællesskaber, et indgående kendskab til børnegruppen og det enkelte barns udvikling.

Derudover er det vigtigt, at børnene har daglig kontakt med andre børn og mulighed for at danne relationer og venskaber med andre børn, idet venskaber udvikler børnenes sproglige, følelsesmæssige, kulturelle og sociale kompetencer samt er med til at styrke dannelsesprocessen og demokratiforståelsen hos det enkelte barn.

Pædagogisk læringsmiljø

I vuggestuen arbejder vi struktureret og med udgangspunkt i evalueringen af igangsatte tiltag på at etablere læringsmiljøer gennem hele dagen, hvor alle børn har mulighed for aktiv deltagelse og relevant læring. Vi har i vuggestuen gennemgået hele dagen for at sikre, at der kontinuerligt er læringsmiljøer, som sikrer børnene mulighed for læring dagen. Det er lige fra rutinen omkring morgenmaden, det er rumme egne og andres følelser, når der skal siges farvel til mor eller far, at give plads til de børn, der kommer efter en selv, aktiv deltagelse i samlingen og de voksenstyrede aktiviteter om formiddagen og morgenen. Børnene deles dagligt op i mindre grupper, voksenstyret, for derigennem at skabe mulighed for fordybelse, aktiv deltagelse i legen/aktiviteten, øvelse i forhandlingsmetoder og muligheden for relationsdannelse.

Det pædagogiske læringsmiljø er en kombination af rutiner, voksenstyrede aktiviteter og børneinitieret leg, og gennem observationer, refleksioner og et kontinuerligt evalueringsmiljø som skabes for at alle børn kan deltage aktivt i de tre læringsrum. Målene i denne pædagogiske læreplan for Adventskirkens vuggestue omhandler derfor læringsmiljøerne og ikke det enkelte barn.

Forældresamarbejde

I Adventskirkens vuggestue tager vi udgangspunkt i Københavns Kommunes pejlemærke "forældrepartnerskab". Vi ser forældre som en ressource i forhold til samarbejdet om deres børn, og det gode forældrepartnerskab har fokus på at styrke barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Derfor er det vigtigt, at personale og forældre indgår i et tæt og ligeværdigt samarbejde omkring det enkelte barns udvikling og trivsel. Vi holder forældresamtaler, kort tid efter at barnet er startet i vuggestuen og en gang om året og ved behov. I den første samtale tages oftest udgangspunkt i barnets vaner, rutiner, behov osv. samt en drøftelse af barnets trivsel og nærmeste udviklingszone.

Vi inviterer forældrene til aktivt at deltage i vuggestuens pædagogiske projekter, og vi ser alle forældreinitiativer som en ressource og gave til vuggestuen. Derudover inviterer vi forældrene til arrangementer som sommerfest og Lucia hvor de 30 ældste børn går Lucia for alle over i salen. Derudover holder vi forældremøder, og har et aktivt forældreråd og en klyngebestyrelse, som er i konstant dialog med lederen, personalegruppen og de øvrige forældre.

Børn i udsatte positioner

I Adventskirkens vuggestue prioriterer vi forskelligheden og hylder mangfoldigheden. Vi tager derfor udgangspunkt i København kommunes pejlemærke "inklusion og fællesskab". Det er en integreret del af pædagogikken i vuggestuen og tilrettelæggelsen af dagen og læringsmiljøer, der sikrer, at alle børn har mulighed for aktiv deltagelse og tilegnelse af relevant læring. Alle børn skal opleve at være en del af et socialt fællesskab, og det er personalets ansvar at sikre, at det enkelte barns kompetencer og ressourcer kommer i spil i en sådan grad, at både barnet og de andre børn oplever det enkelte barn som værdifuldt og uundværligt for fællesskabet. Derudover skal alle børn udfordres og opleve mestring i lege, rutiner og aktiviteter. I de situationer hvor vi har et barn som har brug for ekstra indsats, har vi mulighed for at sparre med vores ressourcesteam og sammen med forældrene finde en indsats som er relevant for barnet.

Overgang til børnehave

I Adventskirkens vuggestue kommer de 16 ældste børn op hos Kaktusserne efterhånden som der bliver plads. I storbørnsgruppen er der fokus på bl.a. at understøtte børnenes sociale kompetencer, tro på egne evner, fællesskabets behov, nysgerrighed og selvhjulpethed, og at udsætte egne behov. Aktiviteterne i gruppen tager udgangspunkt i børnenes kompetencer, nærmeste udviklingszone og kravene/forventninger til det et være et kommende børnehavebarn.

Vi arrangerer overgangssamtaler på de børn hvor det giver mening i forhold til skiftet fra vuggestue til børnehave. Pædagoger og leder deltager i de overleveringssamtaler som enten vuggestuen, forældrene eller børnehaven har ønsket.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Vi færdes næsten dagligt på Randbølvej og Kathrinedalsvej, og her har vi fokus på det lokalsamfund, som vuggestuen er en del af. Plejehjemmet, der ligger lige ved siden af vuggestuen og legepladsen er en vigtig medspiller i børnenes hverdag, og de føler et særligt tilhørsforhold til dette sted. Derudover gør vi stor brug af de lokale kulturelle tiltag, der er i området som fx biblioteket, Grøndalsparken og de lokale legepladser rund i hele lokalområdet. Vi besøger også gerne børnenes egne haver og leger der.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Den fysiske indretning i vuggestuen bærer præg af, at det er en gammel bygning og rummene er som de er. Vi har indrettet stuerne med forskellige læringsmiljøer som f.eks. læsehjørne, køkken. Vi har for nyligt besluttet at lave et LEGETEK i kælderen hvor det er meningen at alle stuer kan hente det legetøj som det er meningen at børnene skal lege med sammen med den voksne den enkelte dag, så kan man hver dag have adgang til noget "nyt" hvis det er det man vil eller havde det på stuen i flere uger.

Ud fra tanken om, at vores visuelle fokus er med til at præge børnenes psykiske læringsmiljø, så er fokus i øjeblikket på at skabe et fysisk miljø, hvor børnene kan spejle sig selv og fællesskabets behov i de ting de ser. Når børn ved, hvad de kan og skal i et rum, så øges deres ejerskab og medindflydelse, hvilket igen øger deres udviklingsmuligheder. Derfor skal legetøj være tilgængeligt og ikke stå på hylder, som kun de voksne kan nå.

Sammen med børnene har vi sat særligt fokus på det æstetiske udtryk både indenfor i vuggestuen og udenfor på legepladsen. Vi gør meget ud af, at vores rum fremtræder lyse og indbydende, og at det skal være tydeligt for børn, personale og forældre, hvad rummene kan bruges til.

Hos Kaktusserne har vi i forhold til det psykiske børnemiljø arbejdet med billeder af ansigter der udtrykker følelser som barnet kan genkende.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

"Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse." *Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold s. 36-37*

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering (tilvalg/fravalg).

Mål:

- At børnenes alsidig personlige udvikling er i centrum i de/alle? pædagogiske læringsmiljøer, herunder rutiner, planlagte aktiviteter og den børneinitierede leg i gennem hele dagen i vuggestuen.
- At styrke barnets selvværd og selvtillid, og at barnet tør udfordre sig selv, også i fællesskabet.
- At støtte og udfordre barnet til at blive selvhjulpen – herigennem tillid til egne potentialer.
- At barnet mærker og kan give udtryk for egne grænser.
- At børnene bruger samlingen som et rum, hvor i de kan udfolde, udforske og erfarer sig selv og hinanden. Samlingen er med til at styrke børnenes mulighed for deltagelse i fællesskabet.
- At gøre de ældste børn klar til overgangen til Kaktusserne/børnehave, herunder udvikling af engagement, livsduelighed, gå-på-mod og kompetencer til at indgå i børnefællesskaber.
- At alle børns deltagelsesmuligheder i børnefællesskaberne og den børneinitieret leg styrkes. Alle børn skal føle, at de hører til i gruppen, og at de kan bidrage med noget særligt ind i fællesskabet.

Metode:

Vi taler dagligt med børnene om hvad de hedder, hvor de bor, hvad deres forældre hedder, deres søskende, om deres hverdag, familie, hvad de kan lide, hvad de kan,

Vi er interesserede i børnene og deres familier. Vi taler f.eks. om hvad de har lavet derhjemme, ferie etc. På nogle stuer har de et boghus hvor der er billeder af barnets familie som vi kigger i sammen med barnet og samtaler om dette.

Vi følger børnenes initiativer omkring emner, der optager dem. Og barnet skal fysisk kunne se og opleve egne og de andre børns spor i vuggestuen.

Vi opmuntrer, støtter og udfordre børnene til at blive ved med at prøve ting, som de ikke altid selv tror de kan (påklædning, toilet, klatre, gyng). Dette gælder både i rutinerne, de planlagte aktiviteter og i den børneinitierede leg.

Samlingen er en daglig tilbagevendende rutine, hvor børnene kender den fastsatte ramme. Samlingen giver det enkelte barn mulighed for at blive hørt, når det fx siger sit navn, fortælle hvem der ikke er kommet og det giver børnene mulighed for at vælge sange via konkrete og farver. Samlingen øver ligeledes at vente på tur.

Storbørnsgruppen arbejder med konkrete mål som fx at turde sige sin mening højt i gruppen, at lytte til hinanden, at udvise empati og engagement for det, der er vigtigt, for et andet barn. De arbejder ligeledes med barnets følelse af at være en del af et fællesskab, der bevæger sig i samme retning. Her er det fx en øvelse at kunne forstå og agere ud fra en fælles besked.

De voksne skal gennem deres forskellige positioner i legen, foran, ved siden af, og bagved, styrke fællesskabets blik for det enkelte barn, og giver barnet handlemuligheder til at bidrage aktivt i de børneinitierede legefællesskaber.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed. Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.” *Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold s. 38-39*

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Mål:

- At børnenes sociale udvikling er i centrum i alle pædagogiske læringsmiljøer, herunder rutiner, planlagte aktiviteter og den børneinitierede leg i gennem hele dagen i vuggestuen.
- At børnene føler sig og er en del af fællesskabet, og at fællesskabet inviterer det enkelte barn indenfor.
- At børnene respekterer hinandens forskelligheder, og at disse ses som en ressource.
- At børnene inkluderer, hjælper og tager hensyn til hinanden for derigennem at styrke deres empathiske kompetencer.
- At børnene lærer at sætte relevante grænser for sig selv og andre.
- At børnene bliver rustet til at forstå og løse mindre konflikter.
- At børnene lærer at danne og udvikle relationer og venskaber.
- At børnene kan fungere både i den lille og i den store gruppe.
- At børnene gennem daglige sociale udfordringer og opfordringer understøttes i deres demokratiske dannelsesproces.

Metode:

De voksne er rollemodeller for børnene, hvilket vil sige, at de gennem deres handlinger og sprog bidrager til børnenes demokratiske dannelse. De voksne viser hensyn, spørger om hjælp og hjælper hinanden i dagligdagen – gerne foran børnene.

Vi arbejder både planlagt og spontant med at give børnene en forståelse og accept af egne og andres forskelligheder. Her har Kaktusserne brugt billeder af forskellige ansigtsudtryk der udtrykker forskellige følelser. Vi taler åbent om, at alle ikke kan og må det samme. Fx har nogle børn brug for faste pladser for at kunne deltage i det sociale omkring måltidet, mens andre har brug for valgmulighederne. Det enkelte barns behov italesættes af de voksne for barnet og de andre børn.

Der sættes ord på børnenes intentioner og oversætter, hvor det er nødvendigt.

Vi hjælper og lærer børnene at løse mindre konflikter konstruktivt og prøver herigennem at give dem et erfaringsgrundlag til senere brug.

Vi danner sprog- og legegrupper efter behov og udfordringer, og der er et fokus på, at det pædagogiske læringsmiljø i vuggestuen skal styrke det enkelte barns muligheder for deltagelse i fællesskabet.

Vi er meget opmærksomme på og hjælper med at få inddraget de børn, som ikke selv er så opsøgende eller som har svært ved at indgå i sociale samspil uden voksnes tilstedeværelse. Her er der særligt fokus på den voksnes position i den børneinitierede leg; foran, ved siden af eller bagved?

Vi blander jævnligt børnene i grupper på tværs af alder og allerede opståede venskaber, så nye udfordringer, relationer og legemuligheder opstår.

Vi arbejder både med små grupper af børn og med hele den samlede børnegruppe og grupper på tværs af huset.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnenes guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.” *Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold s. 40-41*

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Mål:

- At børnenes kommunikative og sproglige udvikling er i centrum i de pædagogiske læringsmiljøer, herunder rutiner, planlagte aktiviteter og den børneinitierede leg i gennem hele dagen i vuggestuen.
- At der i vuggestuen er et alsidigt og sprogstimulerende miljø, hvor alle har mulighed for at tilegne sig nye færdigheder
- At alle børn tilegner sig og udvidet deres ordforråd og almene viden, får en begrebsforståelse og derved mulighed og lyst til at udtrykke sig samt en mulighed for at forstå sig selv og de andre børn.
- At børnene aktivt bruger sproget til at kommunikere og sprogliggøre behov, følelser og tanker, og at de tør sige disse højt i fællesskabet med andre – herunder både børn og voksne.
- At børn med særlige behov for sprogstimulering modtager målrettet hjælp.

Hvordan:

Vi italesætter de daglige gøremål/aktiviteter og benævner hvad vi ser og gør.

Vi arbejder på det generelle plan med de understøttende sprogstrategier.

Vi præsenterer børnene for forskellige kulturelle tilbud og udtryksformer (rytmik, musik og dans til fredags rock i vuggestuen, fællessang på Bellahøj friluftsscene og taler med børnene om disse oplevelser ud fra en nysgerrig og undersøgende tilgang.

Vi synger sange og sanglege.

Vi bruger rim og remser og sludder og vrøvl.

Vi sprogvurder børnene efter EVA testen (Bamsetesten) inden de skal op til Kaktusserne når de er ca. 2,2-2,4 år.

Vuggestuens personale planlægger og arbejder med de børn, der måtte have behov for specifik sprogstimulering samt udarbejder handleplaner. Hvis der er behov for supervision, inddrages vuggestuens sprogsvarlige til sparring.

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Kroppen er et stort sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen." *Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold s. 42-43.*

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Mål:

- At børnenes kropslige, motoriske og sansemæssige udvikling er i centrum i alle pædagogiske læringsmiljøer, herunder rutiner, planlagte aktiviteter og den børneinitierede leg i gennem hele dagen i vuggestuen.
- At børnene præsenteres for alderssvarende fin- og grovmotoriske udfordringer gennem hele dagen i vuggestuen – både indendørs og udenfor.
- At de voksne skaber de nødvendige rammer for, at børnenes muligheder for alsidige bevægelse, og at børnene oplever glæde ved fysisk udfoldelse.
- At børnene aktivt deltager i oplevelsen af forskellige sansestimuli. Og at de fx gennem sansemotoriske stimuli oplever at kunne påvirke andres kroppe.
- At børnene får et naturligt forhold til deres krop og dennes formåen.
- At børnene lærer, hvad der er sundt og godt for kroppen, f.eks. mad, motion og hvile.

Metode:

Vi laver jævnligt forskellige aktiviteter, som udfordrer børnenes finmotorik (fx puslespil, klippe, tegne, "Peter Edderkop", osv.)

Vi benytter det kropslige element i vores rytmik og samlinger gennem fx sanglege, massage, hoppe, danse, dreje rundt, sanseposer med diverse sanseting, sansegynge, sansebane m.m.

Vi tænker bevægelse ind i rutiner, f.eks. således at børnene skal slå en kolbøtte ned fra skødet af en voksen når barnet har siddet der. Eller kravle ind fra garderoben for at komme ud at vaske hænder inden frokost.

Vi opsøger andre legepladser/områder, der udfordrer motorikken på forskellig vis (løbe, klatrevæg, bakker/skrånninger, svævebane, osv.).

Vi har forløb med musik, yoga og massage (mest for de store)

Vi taler med børnene om kroppen (Kaktusserne)

Vi taler om, hvad vi spiser, hvor det kommer fra, jorden, træerne, dyr, fugle, frugt etc.

Vi får besøg af sundhedsplejersken i forhold til kost, bevægelse og miljø.

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension. Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur." *Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold s. 44-45*

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Mål:

- At børnenes interesse for naturen, udeliv og science er i centrum i alle pædagogiske læringsmiljøer, herunder rutiner, planlagte aktiviteter og den børneinitierede leg i gennem hele dagen i børnehaven.
- At børnene lærer at færdes i naturen med nysgerrighed og respekt overfor dyr og planter.
- At børnene oplever naturen og vejret forandrer sig efter de forskellige årstider.
- At børnene får kendskab til naturfænomener som fx blæsevej, solskin, skybrud og snevejr,
- At børnene bliver fortrolige med at bevæge sig rundt i København/Vanløse og præsenteres for forskellige landskaber.
- At børnene præsenteres for forskellige dyr og deres levevilkår.
- At børnene introduceres for de bæredygtige miljøvalg (vand, energi, affald, etc.).
- At børnenes matematiske opmærksomhed skærpes.

Hvordan:

Vi er dagligt udendørs – uanset vejret, og vi italesætter den givne vejr-situation ud fra et naturvidenskabeligt perspektiv. Dog tages der hensyn til de mindstes behov i forhold til årstiden.

Vi taler om de forskellige årstider og årstidernes vejr.

Vi tager i Zoologisk have hvor vi ser og taler om dyrene og deres levevilkår. Vi indsamler dyr i lokalområdet og laver vores egne terrarier.

Vi læser relevante bøger.

Vi leger med vand på legepladsen.

Planter forskellige afgrøder, passer dem, ser dem gro, plukker, tilbereder og spiser dem.

Vi besøger Barresøgård med de ca. 40 ældste børn – en bondegård hvor vi ser dyrene, fodre dem, kam klappe dem, se dem blive malket og smage mælken osv.

Vi kigger på planter og dyr vi møder på vores vej og taler om deres levevilkår, levetid, led i fødekæden, etc.

Vi sparer på vand/energi, sorterer affald og taler med børnene om, hvorfor det er nødvendigt.

Vi har en særlig matematisk bevidsthed i alle rutiner således at den matematiske forståelse kobles med noget kendt. Vi tæller børnene til samlingen, gulerødderne til frokost, tæerne/fingrene når vi er på puslebordet eller sidder på gulvet osv.

Vi arbejder med matematiske begreber, størrelsesforhold, mængder, former, tal. (stor/lille, trekant/firkant/cirkel/rund/oval, mange/få, firkantet dør, rundt hjul, stor rund bold)

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”
Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold s. 46-47.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuer og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Mål:

- At børnenes kulturelle og æstetiske udvikling er i centrum i alle pædagogiske læringsmiljøer, herunder rutiner, planlagte aktiviteter og den børneinitierede leg i gennem hele dagen i vuggestuen.
- At børnene får kendskab til forskellige kulturelle tilbud og udtryk, både som tilskuer og som aktivt deltagende.
- At børnene lærer forskellige materialer at kende og får mulighed for at udtrykke sig med disse.
- At børnene udvikler deres sanser og får et sprog til at sætte ord på sanseoplevelser og følelser.
- At børnene får kendskab til forskellige traditioner, normer og levevilkår.
- At børnene får kendskab til andres kultur: sprog, mad, etc.
- At børnene oplever forskelligheder som naturligt forekommende.

Metode:

Vi har særligt fokus på måltidet som kulturskabende og kulturbærende.

Vi benytter os af forskellige kulturelle tilbud: teater, biblioteket, Bonderupgård (plejehjemmet som er vores nabo), Barresøgård (Bondegård som vi besøger 1 gang årligt med de ca. 30-40 ældste børn i vuggestuen) osv.

Vi taler med børnene om det vi ser og hører, og sætter ord på de følelser, der måtte opstå i både børn og voksne.

Vi tegner, klipper, maler, bager og laver perlearbejder – bruger forskellige materialer.

Vi synger sange, lave sanglege.

Vi benytter rim og remser og sludder og vrøvl.

Vi benytter biblioteket, låner og læser bøger om børn i forskellige lande.

Vi taler med børnene om hvor de bor og hvilket land de kommer fra.

Evalueringskultur

Evalueringskulturen skal tage udgangspunkt i evalueringer på baggrund af data, der er særligt rettet mod læring i det professionelle fællesskab. Disse data indsamles systematisk gennem brug af SMTTE-modellen, historiefortælling samt fotodokumentation, rutiner, mulighed for børneinitieret leg samt læringsmiljøerne indvirken på disse. Vi bruger SMTTE-modellen, historiefortælling og børnefortællinger i form af situationsbilleder af børnene, som redskaber til at planlægge, evaluere og reflektere over, om de anvendte metoder når de opstillede mål. Formålet er at skabe et evalueringsmiljø af det eksisterende læringsmiljø, der kan udvikle et evt. forbedret læringsmiljø. Fokus er især på, at læringsmiljøerne skal skabe mulighed for, at alle børn kan deltage.

Vi evaluerer tiltag og organisering af læringsmiljø på vores månedlige personalemøder. Vi har særligt fokus på læringsmiljøets sammenhæng med børnenes udvikling og udbytte af tiltagene og organiseringen, samt hvilken indflydelse læringsmiljøet har på børnenes udbytte. Det tilstræbes, at de pædagogiske læringsmiljøer skaber mulighed for at der arbejdes med alle tolv læringsmål om året.

I 2021 vil vi have særligt fokus på frokostmåltidet og det pædagogiske læringsmiljø, der er nødvendigt for, at alle børn har mulighed for aktivt at deltage i denne rutine og de børneinitierede fællesskaber, der opstår i løbet af måltidet. Derudover vil vi have fokus på den børneinitierede leg og de voksnes rolle i denne. Begge fokusområder tager udgangspunkt i de tolv pædagogiske mål. SMTTE-modellerne og historiefortællingen samt fotodokumentation skal tilsammen danne det data, som hvert andet år bruges til at sikre kvalitetsudviklingen i vuggestuen, der øger alle børns udbytte af vuggestuen.